

Produksjonssvikt

- erfaring fra 2021-sesongen
- 2022-sesongen

Møte med kommunane , Århus gård, 28.september 2022

Mona Skjæggestad, Landbruksavdelinga

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

30.09.2022

Klagesak: areal i PT stemmer ikke overens med reelt areal

I alle år dyrket gras som fôr til egne husdyr på hele arealet

I 2021: korn på noe av arealet

- korn som dekkvekt for enggjenlegg
- korn uten gjenlegg
- i PT-søknaden var alt arealet oppgitt som grasareal
- produksjonssvikt i kornet

Sats- og beregningsforskriften

§ 4. Generelle regler

Areal

Alt fulldyrket og overflatedyrket jordbruksareal benyttet til vekster i aktuell vekstgruppe i skadeåret og i gjennomsnittsårene inngår i arealgrunnlaget. Areal fra søknad om produksjonstilskudd benyttes.

SF

- anså skaden som hovedsaklig klimabetinget
- avslo søknaden med henvisning til §4 Sats og beregningsforskriften

Klage

Landbruksdirektoratet tok ikke kagen til følge

Regelverket vurderes med dette å være tydelig på at det er tall fra søknad om produksjonstilskudd som skal legges til grunn for beregning av tilskudd også ved produksjonssvikt.

Da en korrigering av dine opplysninger ville gitt en merutbetaling av produksjonstilskudd, har kommunen i henhold til regelverket for produksjonstilskudd imidlertid ikke anledning til å faktisk rette opp de feilførte opplysningene. Dette til tross for at det ikke er noen tvil om at det faktisk er dyrket korn.

Videre går det av rundskrivet fram at dersom forvaltningen endrer søkers tall i søknaden om produksjonstilskudd, er det de nye, godkjente tallene som skal benyttes. I dette tilfellet har ikke kommunen anledning til å rette opp tallene fordi dette ville gitt en merutbetaling til søker, noe regelverket for produksjonstilskudd ikke åpner for.

Etter en samlet vurdering konkluderer Landbruksdirektoratet imidlertid med at hensynet til hovedregelen hvor foretakets areal defineres som totalareal av alle vekster i vekstgruppen oppgitt i søknad om produksjonstilskudd per 01.10. i skadeåret, veier tyngre enn rimelighetshensynet. Dette blant annet med grunnlag i at direktoratet vurderer faren for at en fravikelse fra denne hovedregelen vil kunne skape uheldig presedens, som stor. Det vises også til selvstendige næringsutøveres ansvar for å sette seg inn i gjeldende regelverk.

Nytt i regelverket i 2022

- Satser
  - alle øker med 15 % i 2022
  - total gjennomgang innen 2023
  - regelmessig justering hvert tredje år
- Maks tilskudd
  - frukt, bær, grønnsaker og poteter : 1 500 000 kr
  - andre vekstgrupper: 750 000 kr
- Følgeskader i kultgruppene frukt og bær
  - fem år, effektuert fra 2023
- Revisjon av kommunenavn/ kommuneinndeling
  - avlingsgruppe grovfôr
- Mye nytt i 2023
  - nytt fagsystem: Agros
  - total gjennomgang av regelverket

Prognose for produksjonssvikt i planteproduksjonen og honningproduksjonen

Innspel frå kommunar og NLR er no stilt saman til ei prognose for produksjonssvikt i 2022. Takk til alle som har bidratt.

Publisert 01.09.2022

Det er særleg i grovfôr det ser ut til å verte mange saker. Om ein summerer overslaga frå kommunane, vert talet 103. Anslaget for korn-saker er 39, for frukt 33 og for honning 7. For alle produksjonane er tørke einaste eller ein sterkt medverkande årsak til produksjonssvikten.

Prognosa for produksjonssvikt gir Landbruksdirektoratet og Statsforvaltaren grunnlag for å planleggje sakshandsaming, kompetanseutvikling, informasjonstiltak og å budsjettere pengebruken.

Behandling av melding om mulig produksjonssvikt i grovfôr

Kommunens oppgaver:

- Føre meldejournal
- Stedlig kontroll i vekstsesongen
  - 10 % risikobasert
- Oppmåling av grovfôrlager
  - Søker og kommune sammen
- Be søkeren fylle ut beitelogg

HJELPESKJEMA FOR REGISTRERING AV BEITE-/FÔRDAGER I VEKSTSESONGEN

Dyreslag	Antall dyr	Fôr fra fulldyrket og overflatedyrket areal i søknaden		Innmarksbeite og utmarksbeite		Andel av grovfôrøpptak fra fulldyrket/overflatedyrket jord i søknaden, %	Antall dager med beite/fôr høstet på fulldyrket/overflatedyrket jord *
		Fra (dato)	Til (dato)	Fra (dato)	Til (dato)		

* Etter korrigeringen fra fôrøpptak på innmarksbeite/utmarksbeite

NB: Det er helt avgjørende for behandling av søknad om avlingssvikt i grovfôr at søker gjør gode notater! Det må framgå hvor mange dyr som har beitet/blitt føret med årets avling av fulldyrket og overflatedyrket jord og hvor lenge. Fyll derfor inn dyreslag, antall dyr av de ulike dyreslagene, dato for når dyra begynte å beite på/bli føret med årets avling fra fulldyrket og overflatedyrket jord. Tilsvarende føres dyretall og datoer inn for innmarksbeite/utmarksbeite og evt. supplerer med annet grovfôr. De kategorier av dyr som skal brukes i avlingsskadesammenheng framgår av eksemplet nedenfor. Det er viktig å skille mellom fulldyrket/overflatedyrket jord og innmarksbeite/utmarksbeite fordi innmark- og utmarksbeite ikke inngår i avlingsskadeordningen. **NB:** Innmarksbeite er jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt (se arealene på gardskart). Fulldyrket/overflatedyrket jord som beites skal ikke føres i kolonnen for innmarksbeite/utmarksbeite.

Regelverket for produksjonssvikt vekstgruppe Grovfor (foretak med husdyr) er krevende å forvalte

Klimaprosent

Søker skal også anslå «den andel av avlingssvikt som skyldes klima i prosent». Denne «klimaprosenten» skal i tillegg vurderes og ev. bekrefte av kommune og statsforvalter under punktet i ELF om Beregninger. Foretak og forvaltning må foreta en faglig vurdering av om hele produksjonssvikten skyldes klimaforholdene i vekstsesongen eller om hele eller en andel av produksjonssvikten skyldes dyrkningstekniske forhold. Klimaprosent skal reduseres når det er andre forhold enn klima som har ført til produksjonssvikt.

Dersom det er naturgitte forhold som er årsaken til at avlingen er lav og årsakssammenhengen mellom produksjonssvikten og de klimatiske forholdene ikke kan sannsynliggjøre avlingssvikten, skal klimaprosenten justeres skjønnsmessig for den delen av produksjonssvikten som ikke skyldes klimatiske forhold.

Naturgitte forhold som kan vektlegges er f.eks. geografisk beliggenhet i kommunen; høyde over havet, snøforhold og om jordene er vendt mot nord eller sør. Distriktstilskudd for kjøtt har sonegrenser som kan gå på tvers av kommunegrenser. Disse grensene som ikke følger de administrative grensene, gir en indikasjon på at avlingsnivået ikke forventes å være på samme nivå i hele kommunen.

Momenter i vurderingen av dyrkningstekniske forhold relatert til klimaprosenten:

- Dårlig drenert areal kan føre til at rett til erstatning bortfaller eller reduseres.
- Tidspunkt for våronn og høsting må være utført i samsvar med god agronomi.
- Både art og sort som dyrkes må være tilpasset de normale klimatiske forhold.
- I tilfeller der leid maskinkapasitet er en del av driftsformen skal dette også inngå i vurderingen av driften. Når det er få dager hvor høsting kan skje grunnet klimatiske forhold, og avlingen under normale klimatiske forhold ville blitt høstet, må statsforvalteren utøve skjønn og vurdere andel av avlingstapet som kan være erstatningsmessig.
- Vurdering av om gjødsling er i samsvar med gjødslingsnorm, og av andre driftsmessige tiltak som f.eks. kalking og bekjempelse av ugras, sykdommer og skadedyr.
- Er de agronomiske tiltakene tilpasset klimaet i skadeåret?
- Grovfôrproduksjon – vurder engas omløpstid, er det gammel eng med redusert produksjon.
- I intensive produksjoner på tørkeutsatt jord er det forventet at det er lagt til rette for vanning når det er behov.

For at et tap skal kunne gis tilskudd etter denne forskriften, må søkeren ikke ha kunnet sikre seg mot tapet. Dette innebærer at søkeren må ha opptrådt faglig forsvarlig. Dette omfatter også en forebyggingsplikt. Foretaket må heller ikke selv være skyld i tapet gjennom uaktsom adferd.

Bruk av klimaprosenten

§ 14. Normavlinger for grovfôr i FEM/daa

	<i>Normavling gruppe 1</i>	<i>Normavling gruppe 2</i>	<i>Normavling gruppe 3</i>	<i>Normavling gruppe 4</i>	<i>Normavling gruppe 5</i>
		Tinn, Hjartdal, Seljord, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje	Sande Skien, Notodden, Siljan, Drangedal, Nome, Midt-Telemark og Kviteseid	Horten, Holmestrand, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Færder Porsgrunn, Bamble og Kragerø	
Fulldyrket eng, til slått og beite, jf. produksjonstilskudd 210	310	390	540	580	700
Overflatedyrket eng, til slått og beite, jf. produksjonstilskudd 211	250	310	430	460	560
Andre grovfôrvekster, jf. produksjonstilskudd 213	340	430	430	430	430

- Justering for agronomi og skadegjørere i skadeåret
- Justering for at det ikke kunne forventes normavling, selv ikke uten klimaskade

Forslag til dokumentasjon ved søknad om tilskudd ved produksjonssvikt, vekstgruppe grovfôr (foretak med husdyr)

Søker skriver en egen vurdering i henhold til kravene i § 2

- naturgitte forhold
- agronomiske forhold

Søker beregner gjennomsnittsavling for 2019-2021

- bruk f eks regneark

Gjødslingsplan for 2019-2022 legges ved

Kommunen skriver en vurdering

- på grunnlag av søkerens dokumentasjon
- ut fra eget faglig skjønn og lokalkunnskap